

Replik: Ökad invandring löser knappast problemen

Svenska Dagbladet den 20 mars 2019

Mikael Sjöberg och Torbjörn Israelsson från Arbetsförmedlingen konstaterar att Sveriges demografiska utveckling får konsekvenser för framtidens välfärd. Tre tänkbara lösningar på situationen presenteras: En ökad sysselsättning i den befintliga befolkningen, ökad produktivitetstillväxt samt ökad nettoinvandring, med tillägget "inte minst arbetskraftsinvandring".

Att skillnaderna i sysselsättning mellan inrikes födda och framförallt vissa grupper av utrikes födda är stora är välkänt. Här finns således potential till sysselsättningsökning och åtgärder för att åstadkomma en sådan ökning är helt säkert nödvändiga.

När Sjöberg och Israelsson torgför ökad nettoinvandring som ett medel mot eroderad välfärd bör man dock ställa sig frågande. Ökad nettoinvandring bidrar nämligen inte till att finansiera välfärden om inte sysselsättningsgraden i den utrikes födda befolkningen förbättras.

Kring detta är de resultat som finns att tillgå inom forskningen entydiga. I en rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi från 2009 framkommer att sysselsättningsgraden i den utrikes födda befolkningen måste uppgå till mellan 70 och 75 procent för att invandring ska ge ett nettotillskott till de offentliga finanserna. Detta är alltså omkring 10 procentenheter högre än dagens sysselsättningsnivå i den utrikes födda befolkningen. I samma rapport framkommer även att arbetskraftsinvandring skulle ha tämligen blygsamma positiva effekter på välfärdens finansiering. Ett skäl till detta är att arbetskraftsinvandring ökar befolkningen och därmed ställer krav på utbyggnad av exempelvis offentlig sektor.

Beträffande flyktinginvandring visar ett antal forskningsstudier (Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, 2018; Aldén & Hammarstedt 2019) att nyanlända flyktingars arbetsmarknadsetablering tar lång tid och att detta leder till att flyktinginvandring utgör en nettokostnad för de offentliga finanserna under lång tid efter det att flyktingarna invandrat till Sverige. Att flyktinginvandring utgör en nettokostnad för de offentliga finanserna och inte bidrar till välfärdens finansiering har även framkommit i studier från andra länder.

Sjögren och Israelsson önskar frigöra debatten från de känsloladdade och affekterade diskussioner som funnits kring invandringen. Det är vällovligt. Om sysselsättningen i den utrikes födda befolkningen ökar blir effekten på de offentliga finanserna och därmed möjligheten att finansiera välfärden positiv. Att ökad nettoinvandring i sig är ett sätt att motverka en eroderad välfärd är däremot en villfarelse som hörts för många gånger i debatten.

Mats Hammarstedt